

Dosarul nr. 3r-153/22
2-21021294-01-3r-12052022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud: O. Melniciuc)
Instanțade apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Minciuna, V. Clima, E. Palanciuc)

DECIZIE

25 mai 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătoriai

Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Aliona Miron

examinând recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă
de Crijanovschi Liviu împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, persoană
terță Inspectoratul General al Poliției de Frontieră cu privire la constatarea actului
administrativ individual defavorabil, obligarea emiterii actului administrativ
individual favorabil și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 15 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin
care a fost declarat inadmisibil apelul depus de Casa Națională de Asigurări
Sociale împotriva hotărârii din 6 octombrie 2021 a Judecătoriai Chișinău, sediul
Rîșcani,

c o n s t a t ă :

La 9 februarie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Crijanovschi Liviu a
depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări
Sociale, solicitând anularea deciziei CTAS Ocnîța nr. 38/2020/25748 din
5 noiembrie 2020, anularea răspunsului la cererea prealabilă ca fiind lipsită de
temei, obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să-i stabilească pensia pentru
vechime în muncă începând cu data eliberării din serviciu și compensarea
cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea din 3 iunie 2021 a Judecătoriai Chișinău, sediul Rîșcani,
Inspectoratul General al Poliției de Frontieră a fost atras în proces în calitate de
persoană terță.

Prin hotărârea din 6 octombrie 2021 a Judecătoriai Chișinău, sediul Rîșcani, a
fost admisă parțial acțiunea. A fost declarată drept ilegală decizia CTAS Ocnîța
nr. 38/2020/25748 din 5 noiembrie 2020 privind refuzul în stabilirea pensiei
conform calculului eliberat de Direcția regională Nord a IGPF nr. 35/20/81-3648
din 9 octombrie 2020. A fost declarat drept ilegal refuzul Casei Naționale de
Asigurări Sociale nr. C-2726/20 din 4 ianuarie 2021. A fost obligată Casa
Națională de Asigurări Sociale să stabilească pensia lui Crijanovschi Liviu, luându-

se în considerare calculul eliberat de Direcția regională Nord a IGPF nr. 35/20/81-3648 din 9 octombrie 2020, cu achitarea pensiei neachitate începând cu 1 octombrie 2020, cu majorările și indexările ce au avut loc. A fost încasat de la Casa Națională de Asigurări Sociale, în beneficiul lui Crijanovschi Liviu suma de 3000 lei, cu titlu de compensare a cheltuielilor de asistență juridică. În rest pretenția din acțiune, în partea ce ține de obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale la încasarea cheltuielilor de judecată cu titlu de compensare a cheltuielilor de asistență juridică, în mărimea ce excede suma de 3000 lei a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 11 noiembrie 2021, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus apel împotriva hotărârii din 6 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Prin încheierea din 15 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost declarat inadmisibil apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, pe motiv că cererea de apel a fost depusă după expirarea termenului stabilit la art. 232 alin. (1) Cod administrativ.

La 21 ianuarie 2022, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs împotriva încheierii din 15 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu încheierea contestată, considerând-o neîntemeiată și ilegală, prin faptul că a fost emisă cu aplicarea eronată a normelor de drept procedural.

Astfel, a menționat că la data de 20 octombrie 2021 în adresa Casei Naționale de Asigurări Sociale a parvenit hotărârea motivată a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Respectiv, este de părere că termenul de depunere a apelului a început a curge de la data de 21 octombrie 2021 din ziua imediat următoare datei notificării actului judecătoresc, iar data limită de depunere a apelului fiind ziua de 21 noiembrie 2021.

A solicitat admiterea recursului, casarea încheierii din 15 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău și emiterea unei noi încheieri prin care Casa Națională de Asigurări Sociale să fie repusă în termen.

În conformitate cu art. 242 Cod administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 15 decembrie 2021, fiind notificată recurentului în data de 6 ianuarie 2022, fapt ce rezultă din avizul de recepție a scrisorii recomandate anexat la dosar (f. d. 118). Astfel, recursul depus la 21 ianuarie 2022 (f. d. 130-131), este în termen.

La 12 mai 2022 în adresa lui Crijanovschi Liviu, a fost expediată pentru cunoștință copia cererii de recurs, însă acesta nu și-a valorificat dreptul de a depune referință.

În conformitate cu art. 243 alin. (2) Cod administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Examinând recursul, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat și care urmează a fi respins, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că în speță, obiectul recursului vizează legalitatea încheierii din 15 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost declarat inadmisibil apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 6 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, pe motiv că cererea de apel a fost depusă după expirarea termenului stabilit la art. 232 alin. (1) Cod administrativ.

Astfel, în conformitate cu prevederile art. 232 alin. (1) Cod administrativ, apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

În contextul dat, este cert că legiuitorul a prevăzut posibilitatea depunerii apelului separat de motivarea acestuia, respectiv, termenul de depunere a apelului și cel de prezentare a motivării curg din momente diferite, fapt ce este reglementat de art. 232 din Codul administrativ.

Totodată, regulile generale ce țin de calculul termenelor în materie de contencios administrativ sunt stipulate prin prisma art. 195 Cod administrativ, de prevederile Codului de procedură civilă.

În corespundere cu art. 110 Cod de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În conformitate cu art. 111 alin. (1) și (3) Cod de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

În temeiul art. 113 Cod de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Pornind de la prevederile legale menționate supra, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că termenele procedurale stabilesc regimul optim pentru realizarea justiției, fiind o modalitate de ordonare a realizării acțiunilor procedurale și fortificarea securității raporturilor juridice. Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se

subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ constată că hotărârea integrală a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani a fost pronunțată la 6 octombrie 2021.

Potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 21 septembrie 2021, rezultă că reprezentantul Casei Naționale de Asigurări Sociale a cunoscut că deliberarea și pronunțarea hotărârii va avea loc pe data de 6 octombrie 2021 (f. d. 78).

Actele cauzei atestă că, la 11 noiembrie 2021 Casa Națională de Asigurări Sociale, a depus apel împotriva hotărârii din 6 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

În acest sens, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că termenul de depunere a apelului și-a început curgerea la 7 octombrie 2021, ziua imediat următoare datei pronunțării hotărârii contestate și a expirat la 5 noiembrie 2021, aceasta fiind ultima zi de depunere a apelului, pe când cererea de apel a fost depusă la 11 noiembrie 2021, fapt ce denotă exercitarea acestei căi de atac cu încălcarea termenului stabilit de art. 232 alin. (1) Cod administrativ, din care considerente instanța de apel prin încheierea din 15 decembrie 2021, întemeiat a declarat apelul ca fiind inadmisibil.

Or, în conformitate cu art. 236 alin. (2) lit. d) Cod administrativ, apelul se declară inadmisibil în special când a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 232 alin.(1).

La rândul său, art. 237 alin. (1) Cod administrativ, stipulează că prevederile art.65 alin.(1) - (3) și (5) se aplică corespunzător pentru repunerea în termenul de apel și în termenul de prezentare a motivării apelului.

Astfel, în conformitate cu art. 65 alin. (1) și (2) Cod administrativ, dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. Culpă unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului. Cererea de repunere în termen se depune în termen de 15 zile de la înlăturarea impedimentului. La cerere se anexează probele care confirmă faptele pe care aceasta se întemeiază și, suplimentar, se recuperează acțiunile omise.

În mod egal, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ relevă că în cazul omiterii unui termen, legea acordă posibilitate părții de a solicita repunerea în termenul de îndeplinire a unui act de procedură, conform art. 65 din Codul administrativ, dar numai la prezentarea probelor și motivelor întemeiate, ceea ce în prezenta cauză, la depunerea apelului din 11 noiembrie 2021, nu s-a solicitat.

La caz, nu poate constitui temei de admitere a recursului și anulare a încheierii contestate argumentul recurentului precum că termenul de depunere a apelului a început a curge din ziua imediat următoare datei notificării actului judecătoresc.

Or, instanța de recurs învederează că termenul de procedură instituit de legiuitor pentru demararea căii de atac în ordine de apel în contenciosul administrativ este prevăzut de o normă imperativă – art. 232 alin. (1) din Codul

administrativ, prin prisma căreia începutul curgerii termenului de depunere a apelului este determinat de pronunțarea dispozitivului hotărârii.

Prin urmare, instanța de recurs conchide că nerespectarea termenului de depunere a apelului se datorează în exclusivitate comportamentului pasiv al apelantului/recurentului, care trebuia să dea dovadă de responsabilitate și atitudine activă, folosindu-se cu bună-credință de drepturile și obligațiile sale procedurale.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ consemnează că potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, participanții procesului de judecată urmează să-și asume un rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului său și să dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

Prin prisma art. 24 alin. (1) din Cod administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

În această ordine, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că apelantul-recurent, fiind interesat de soluționarea prezentului litigiu în ordine de apel, urma să întreprindă măsurile necesare de a proteja drepturile sale de acces la instanță prin depunerea apelului conform prevederilor art. 232 alin. (1) Cod administrativ, fapt ce la caz a fost ignorant cu desăvârșire.

Contrar celor menționate, s-a constatat că Casa Națională de Asigurări Sociale nu și-a exercitat dreptul de a depune apelul în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, aspect ce impune prin prisma art. 236 alin. (2) lit. d) Cod administrativ, de a declara apelul inadmisibil.

Așa fiind, se constată ca întemeiată soluția instanței de apel cu privire la declararea apelului ca inadmisibil, fiind cert stabilit că Casa Națională de Asigurări Sociale nu a depus apelul în termenul stabilit de lege, motiv din care survin sancțiunile procedurale prevăzute de art. 236 alin. (2) lit. d) Cod administrativ.

Prin urmare, argumentele invocate în cererea de recurs sunt neîntemeiate și nu constituie temei de anulare a încheierii recurate.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că, în cazul admiterii spre examinare a unui astfel de apel, se va încălca principiul securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 și preambulul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ amintește că art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. Instanța europeană a relatat însă în practica sa constantă că „dreptul la o instanță” nu este absolut. În această privință, Curtea Europeană, în mai multe cauze de acest gen, nu exclude niciodată ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac (cauza Bacev contra Fosta Republică Yugoslavă a Macedoniei, Kemp contra Luxembourg, Diaz Ochoa

contra Spaniei), în carte înalta Curte a arătat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea contestată.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Se menține încheierea din 15 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Crijanovschi Liviu împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, persoană terță Inspectoratul General al Poliției de Frontieră cu privire la constatarea actului administrativ individual defavorabil, obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Iurie Bejenaru

Aliona Miron